

Aleg. 157.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego do L. 648/1894 którem przedłożoną została petycja prezydenta m. Krakowa imieniem gminy krakowskiej o udzielenie subwencji z funduszków krajowych w kwocie 250.000 zł. na pokrycie kosztów budowy teatru w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu w dniu 22. stycznia 1887 powziął Wysoki Sejm na wniosek komisji budżetowej następujące uchwały:

1. Przyznaje się w zasadzie gminie miasta Krakowa na rzecz budowy nowego teatru subwencya w kwocie 100.000 zł. zastrzegając Sejmowi decyzję czy subwencya ta ma być wypłaconą gminie w kapitale czy też polegać ma na przyjęciu zobowiązania do płacenia procentów i amortyzacyi od pożyczki w kwocie 100.000 zł., którąby gmina m. Krakowa zaciągnęła.

2. Ostateczne przyznanie subwencji zależnem jest od warunku, aby Rada m. Krakowa szczegółowy plan budowy Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego przedłożyła. Rzeczą Wydziału krajowego będzie plany Sejmowi ze swoją opinią przedłożyć.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył Sejmowi na przyszłej sesji po porozumieniu się z Reprezentacją m. Krakowa wnioski, któreby normowały i zapewniały Reprezentacyi kraju a względnie Wydziałowi krajowemu stanowczy wpływ na losy teatru polskiego w Krakowie od chwili wybudowania nowej sali teatralnej.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na przyszłej sesji sejmowej przedłożył wnioski co do formy w jakiej subwencya w punkcie 1) oznaczona udzieloną być ma.

Od powyższej w roku 1887 powziętej uchwały nie miał Wysoki Sejm sposobności zajmowania się sprawą budowy teatru w Krakowie, gdyż aż do ukończenia budowy teatru Reprezentacya m. Krakowa nie poczyniła żadnych kroków dla zastosowania się do uchwał pod 2) i 3) powziętych a Wydział krajowy nie wykonał polecenia w uchwale 4-tej mu danego.

Gdy w roku 1893 budowa ukończoną w zupełności została wniósł prezydent m. Krakowa dnia 17. stycznia b. r. imieniem Reprezentacyi miejskiej na ręce Wydziału krajowego petycę do Wysokiego Sejmu o przyznanie gminie m. Krakowa subwencji z funduszków krajowych na pokrycie kosztów budowy teatru w kwocie 250.000.

Petycja gminy m. Krakowa o subwencję wyższą od tej, która w roku 1887 w zasadzie przyznana została opiera się głównie na fakcie, iż podczas gdy kosztorys, który był podstawą uchwały z r. 1887 opiewał na 440.000 zł. to koszt rzeczywisty budowy wynosi 760.000 zł. nie licząc wartości placu pod budowę teatru użytego.

Na pokrycie kosztów budowy teatru otrzymała gmina m. Krakowa z legatu ś. p. Kruzera 78.364 zł., od kasy Oszczędności w Krakowie 13 286 zł., razem 91.650 zł. Gdy zaś koszt budowy wynosił 760.000 zł. przeto gmina m. Krakowa wydała dotąd z własnych funduszy 683.500 zł.

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi petycję m. Krakowa z wnioskiem, by Wysoki Sejm zmieniając częściowo uchwałę w r. 1887 powziętą przyznał gminie m. Krakowa na pokrycie kosztów budowy teatru subwencję w kwocie 150.000 zł.

Komisya budżetowa przedewszystkiem zauważać musi, iż główny warunek uchwały z r. 1887: „Ostateczne przyznanie subwencji zależnem jest od warunku, aby Rada m. Krakowa szczegółowy plan budowy Sejmowi przedłożyła“ — spełniony przez Reprezentację m. Krakowa nie został a przeto formalnie uchwała z r. 1887 Wysoki Sejm obowiązywać przestała.

Zdaniem Reprezentacji m. Krakowa warunkowi temu stało się zadość przeto, że plan teatru został Wydziałowi krajowemu w roku 1892 przedłożony. Twierdzenie to jednak polega na niezupełnie trafnej interpretacji uchwały z r. 1887, iż Wysoki Sejm życzył sobie, by mu plan budowy przedłożony został po dokonanej budowie.

Komisya budżetowa sądzi jednak zgodnie z Wydziałem krajowym, że nie zastosowanie się do tego choć zasadniczego warunku nie może być dla Wysokiego Sejmu powodem odmowy subwencji a to tem bardziej, że nowy teatr odpowiada co do wewnętrznego urządzenia nie tylko głównemu celowi, ale pod względem wytworności i praktyczności może wytrzymać porównanie z wszystkimi teatrami o tych samych rozmiarach, które w ostatnich latach zbudowane były.

Gmina m. Krakowa przez budowę nowego teatru przyczyniła się nie tylko do podniesienia teatru w Krakowie lecz oddała niewątpliwie teatrowi polskiemu wogóle znakomitą usługę, która nie tylko na uznanie ale i na materyalne poparcie ze strony Reprezentacji zasługuje.

Wysoki Sejm przyznając w r. 1887 w zasadzie subwencję w kwocie 100 000 zł. przychylił się w zupełności do życzenia gminy miasta Krakowa, która obliczając wówczas koszt budowy na 440.000 zł. prosiła o subwencję z funduszu krajowego w kwocie 100.0000 zł.

Gdy jednak koszt budowy wynosi 760.000 zł. a gmina miasta Krakowa otrzymała na fundusz budowy teatru z legatu ś. p. Kruzera 78.364 zł. a od krakowskiej Kasy Oszczędności 13.286 zł., przeto dotąd wydało miasto Kraków na budowę teatru z własnych funduszy 683 500 zł. Wobec tak znacznego kosztu budowy zgadza się komisya budżetowa z wnioskiem Wydziału krajowego, by Wysoki Sejm przyznał gminie miasta Krakowa na koszt budowy teatru subwencją w kwocie 150.000 zł.

Szczegółowe rachunki kosztów budowy teatru dotąd przedłożone nie są, gdyż jeszcze przez Reprezentację miejską sprawdzone nie zostały. Według wyjaśnień przez prezydenta miasta Krakowa w dodatku do Wysokiego Sejmu wniesionej petycji pierwotna kwota kosztorysowa 440.000 zł. została następnie podwyższoną na 585.000 zł., która jednak przekroczoną być musiała z powodu kosztów znacznych na oświetlenie elektryczne, kosztów kurtyny przez Siemiradzkiego malowanej, bogatszej dekoracji wnętrza, podwyższenia całego teatru o 80 centymetrów i konieczności zaprowadzenia już podczas budowy wielu ulepszeń, które ani projektowane ani też preliminowane nie były. Dodać tu jeszcze należy, że ogólny koszt budowy obejmuje cały szereg wydatków jak uporządkowanie i brukowanie placu, kanalizacje, chodnik

i t. d., które jakkolwiek z budową teatru zostają w związku niemniej do kosztów budowy jako takiej nie należą.

Co do formy w jakiej subwencya ta wypłaconą być ma wnosi Wydział krajowy, by kraj przyjął zobowiązanie do płacenia procentów i amortyzacyi od pożyczki w kwocie 150.000 zł., którą by gmina m. Krakowa zaciągnęła.

Komisya budżetowa podziela zapatrywanie Wydziału krajowego z tem jednak zastrzeżeniem, iż roczny procent wraz z amortyzacją nie może wynosić więcej jak 5 od sta przez lat 51 tak że kraj przyjąłby zobowiązanie opłacania przez lat 51 roczną ratę na procenta i amortyzację 7.500 zł. bez żadnych dalszych opłat lub kosztów.

Wydział krajowy wnosi, by pierwszą ratę na procenta i amortyzację wstawić do projektu budżetu na r. 1895. Gdy jednak budowa już zupełnie skończoną jest stan fundusów miasta Krakowa wymaga, by pożyczka jeszcze w tym roku zaciągnięta została, przeto komisya budżetowa wnosi, by Wysoki Sejm już w budżecie na rok 1894 półroczną ratę w racyonalnej kwocie 3.750 zł. uchwalił

Już w r. 1887 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by przedłożył po porozumieniu z Reprezentacją miasta Krakowa wnioski, któreby normowały i zapewniały Reprezentacyi kraju a względnie Wydziałowi krajowemu stanowczy wpływ na losy teatru polskiego w Krakowie od chwili wybudowania nowego teatru. Po przeprowadzeniu rokowań zgodził się Wydział krajowy uchwałą z dnia 11. lipca 1893 na następujące określenie praw Reprezentacyi kraju a względnie Wydziału krajowego.

Reprezentacya kraju a względnie Wydział krajowy mieć będzie prawo:

1. Zatwierdzać warunki umowy o dzierżawę nowego teatru w Krakowie będącego wyłączną własnością gminy miasta Krakowa;
2. odmówić zatwierdzenia umowy o dzierżawę tego teatru jeżeliby osoba dzierżawcy nie dawała należytej rękojmi lub gdyby wybór jego odbył się nieprawidłowo;
3. w razie wstrzymania przez Wydział krajowy rocznej subwencyi na utrzymanie teatru przeznaczonej z powodu nieodpowiedniego kierownictwa teatrem pod względem artystycznym nastąpi rozwiązanie umowy o dzierżawę teatru;
- 4) Wydział krajowy mianuje dwóch członków komisji teatralnej mającej czuwać nad dopełnieniem zobowiązań przez dzierżawcę teatru przyjętych.

Komisya teatralna składać się będzie z dwóch członków mianowanych przez Wydział krajowy i dwóch członków wybranych przez Radę miejską krakowską a przewodniczyć będzie prezydent miasta. Wydział krajowy zastrzega jednak wyraźnie, że w decyzyi swej co do przyznawania subwencyi pozostanie niezależnym od uchwał komisji teatralnej;

5. Jeżeliby Sejm krajowy subwencyi rocznej na utrzymanie teatru krakowskiego nie uchwalił natenczas służyć będzie Wydziałowi krajowemu tylko prawo w punkcie 1. i 2. określone lecz nie będzie miał prawa żądania rozwiązania umowy dzierżawnej;

Przez powyższą umowę został wpływ Reprezentacyi kraju w sposób zupełnie odpowiedni unormowany. Interpretacya tej umowy zdaje się jednak już w tej chwili nie zupełnie odpowiadać myśli i intencji obu stron, które te umowy zawarły. Wydział krajowy bowiem zatwierdził wprawdzie zasady na podstawie których umowa o zawarcie dzierżawy teatru zawartą być ma, jednak dzierżawa teatru oddaną została obecnemu dyrektorowi bez zatwierdzenia Wydziału krajowego.

W obecnym wypadku byłby wprawdzie Wydział krajowy nie wątpliwie wydzierżawienie teatru p. Pawlikowskiemu zatwierdził gdyż dawał on zupełnie rękojmię, iż losy teatru w odpowiednie ręce oddane zostały jednak na przyszłość umowa między Reprezentacją m. Krakowa a Wydziałem krajowym zawarta interpretowaną być wiarna tak, iż umowa z dzierżawcą teatru musi być pierwiej przez Wydział krajowy zatwierdzoną, niż teatr dzierżawcy oddany zostanie.

Komisya budżetowa sądzi, iż umowa musi być w tym kierunku zmienioną, by to zastrzeżenie już dziś z umowy wypływające wyraźnie wypowiedziane zostało.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. zmieniając częściowo swą uchwałę z dnia 22. stycznia 1887 r. Sejm przyznaje gminie miasta Krakowa na pokrycie kosztów budowy nowego teatru miejskiego w Krakowie subwencyę w kwocie 150.000 zł. z funduszu krajowego, która w ten sposób ma być wypłaconą, że kraj przyjmie zobowiązanie do płacenia procentów i rat amortyzacyjnych pożyczki w kwocie 150.000 zł., przez gminę miasta Krakowa zaciągnąć się mającej. Rata roczna na opłacenie procentów i amortyzacyi nie może być wyższą jak 7.500 zł. przez lat 51.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z gminą miasta Krakowa czuwał nad tem, by pożyczka zaciągnięta została pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami.

3. W rubryce VII poz. 63. l. budżetu na r. 1894 wstawia się kwotę 3.750 zł. jako półroczną ratę od pożyczki 150.000 zł. przez gminę miasta Krakowa zaciągnąć się mającej.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by uzupełnił umowę z Reprezentacją miasta Krakowa w dniu 11. lipca 1893 do L 36.472 w tym kierunku, iż umowa o dzierżawę teatru wchodzi w życie dopiero wtedy, gdy przez Wydział krajowy zatwierdzoną zostanie a przed jej zatwierdzeniem teatr dzierżawcy oddanym być nie może.

Lwów, dnia 2. lutego 1894.

Zastępca przewodniczącego i sprawozdawca:

Stanisław Badeni.